

## ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

### ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ ԸՍՏ ԷՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

(առ 08.01.2020 - 17.02.2023 թթ.)

Ուղեցույցում ներկայացվում է համառոտ և դասակարգված տեղեկատվություն Սահմանադրական դատարանի ընդունած որոշումների վերաբերյալ ըստ հետևյալ բաժինների՝

- ՀՀ օրենքներ և այլ իրավական ակտեր
- Իրավական ակտի վիճարկվող դրույթներ և դրանց հետ համակարգային առումով փոխկապակցված (ՀԱՓ) դրույթներ
- ՍԴ որոշման եզրափակիչ մաս
- ՍԴ որոշման ընդունման ամսաթիվ
- ՍԴ որոշման հրապարակման ամսաթիվ

\* Ուղեցույցը կազմվել է ՀՀ սահմանադրական դատարանի տեղեկատվական և ծրագրային ապահովման բաժնի կողմից

| N  | ՀՀ օրենքներ<br>և այլ<br>իրավական<br>ակտեր                                                             | Իրավական<br>ակտի<br>վիճարկվող<br>դրույթներ                                     | ՍԴ որոշման եզրափակիչ մաս                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ՍԴ որոշման<br>ընդունման<br>ամսաթիվ        | ՍԴ որոշման<br>հրապարակման<br>ամսաթիվ |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1. | <b>«Ազգային ժողովի<br/>կանոնակարգ»<br/>սահմանադրական<br/>օրենք<br/>(ընդունվել է<br/>16.12.2016թ.)</b> | 52-րդ հոդվածի<br>2-րդ մաս, 3-րդ<br>մաս, 4-րդ մաս<br>և 7-րդ մաս                 | 1.«Ազգային ժողովի կանոնակարգ»<br>սահմանադրական օրենքի 52-րդ հոդվածի 2-րդ<br>մասը, 3-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ կետերը, 4-րդ<br>մասը և 7-րդ մասը համապատասխանում են<br>Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                           | 1 փետրվարի<br>2022 թվականի<br>ՍԴՈ-1627    | 4 փետրվարի<br>2022 թ.                |
|    |                                                                                                       | 86-րդ հոդվածի<br>2-րդ և 7-րդ<br>մասեր, 5-րդ<br>հոդվածի 2-րդ<br>մասի 4.2-րդ կետ | 2.«Ազգային ժողովի կանոնակարգ»<br>սահմանադրական օրենքի 52-րդ հոդվածի 3-րդ<br>մասի 4-րդ և 5-րդ կետերը համապատասխանում են<br>Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որի<br>համաձայն՝ դրանցով սահմանված ժամկետներում<br>պատգամավորին Ազգային ժողովի նիստերի<br>դահլիճում ներկա լինելու իրավունքից զրկելը չի<br>կարող արգելք հանդիսանալ այդ պատգամավորի<br>կողմից Ազգային ժողովի նիստերում<br>քվեարկություններին մասնակցության համար: | 29 ապրիլի<br>2021 թվականի<br>ՍԴՈ-1590     | 3 մայիսի<br>2021թ.                   |
|    |                                                                                                       | 121-րդ հոդվածի<br>2-րդ մաս                                                     | 1.«Ազգային ժողովի կանոնակարգ»<br>սահմանադրական օրենքի 121-րդ հոդվածի 2-րդ<br>մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 11 հոկտեմբերի<br>2022 թվականի<br>ՍԴՈ-1666 | 14 հոկտեմբերի<br>2022թ.              |
| 2. | <b>«Բանկային<br/>գաղտնիքի<br/>մասին» ՀՀ<br/>օրենքում լրացում<br/>կատարելու</b>                        | 1-ին հոդված                                                                    | 2. Ազգային ժողովի կողմից 2020 թվականի հունվարի<br>22-ին ընդունված՝ «Բանկային գաղտնիքի մասին»<br>Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում<br>կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության<br>օրենքը ճանաչել Սահմանադրության 61-րդ հոդվածի                                                                                                                                                                                          | 18 հունիսի<br>2020 թվականի<br>ՍԴՈ-1546    | 22 հունիսի<br>2020թ.                 |

|    |                                                                                                                             |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                         |                      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------|
|    | մասին»<br><b>ՀՀ օրենք</b><br><i>(ընդունվել է<br/>22.01.2020թ.)</i>                                                          |                                                                                                                                             | 1-ին մասին, 75, 78 և 79-րդ հոդվածներին <b>հակասող:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                         |                      |
| 3. | «Բնակչության<br>բժշկական<br>օգնության և<br>սպասարկման<br>մասին»<br><b>ՀՀ օրենք</b><br><i>(ընդունվել է<br/>04.03.1996թ.)</i> | 7-րդ հոդվածի<br>3-րդ մաս, 8-րդ<br>հոդվածի 3 և 4-<br>րդ մասեր, 17-<br>րդ հոդվածի 2-<br>րդ մաս, 19.3-<br>րդ հոդվածի 1-<br>ին մասի 4-րդ<br>կետ | <p>1.«Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, 8-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերն այնքանով, որքանով չեն ապահովում անչափահասների և անգործունակ ճանաչված անձանց պատշաճ մասնակցությունն իրենց նկատմամբ իրականացվող բժշկական միջամտություններին՝ չսահմանելով իրազեկված համաձայնություն ստանալու պահանջ, ինչպես նաև չեն ապահովում նշված անձանց՝ իրենց վերաբերյալ բժշկական տեղեկությունների մատչելիության իրավունքը, ճանաչել Սահմանադրության 25-րդ հոդվածին <b>հակասող:</b></p> <p>4.«Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասը և 19.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը համապատասխանում են Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որ բժշկական միջամտությունից հրաժարվելու փաստը հավաստելու, ինչպես նաև անձին իր առողջությանը վերաբերող հետազոտությունների արդյունքների, հիվանդության ախտորոշման և բուժման մեթոդների, դրանց հետ կապված ռիսկերի, բժշկական միջամտության հնարավոր տարբերակների, հետևանքների և բուժման արդյունքների մասին տեղեկացնելու մասերով անձի</p> | 30 հունվարի<br>2020 թվականի<br>ՍԴՈ-1504 | 1 փետրվարի<br>2020թ. |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  |  | <p>համաձայնությունն ստանալը պետք է լինի նախապատվելի:</p> <p><b>6.</b> Հիմք ընդունելով Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 4-րդ կետը և 19-րդ մասը, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ սույն որոշման հրապարակման պահին «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, 8-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերը, «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 10-րդ մասը և «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ մասը Սահմանադրությանը <b>հակասող և անվավեր</b> ճանաչելն անխուսափելիորեն կառաջացնի այնպիսի ծանր հետևանքներ պետության և հանրության համար, որոնք կխաթարեն այդ պահին վիճարկվող դրույթների վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, այն է՝ կառաջանա իրավակարգավորման այնպիսի բաց, որը խոչընդոտ կդառնա անչափահասների և անգործունակ ճանաչված անձանց բժշկական օգնության և սպասարկման համար, սույն որոշմամբ Սահմանադրությանը <b>հակասող</b> ճանաչված դրույթների ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2020 թվականի հունիսի 1-ը՝ հնարավորություն տալով Ազգային ժողովին «Բնակչության բժշկական օգնության և</p> |  |  |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|    |                                                                                                                             |                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                     |                      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------|
|    |                                                                                                                             |                                                                                         | սպասարկման մասին», «Հոգեբուժական օգնության մասին» և «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների վերաբերելի իրավակարգավորումները համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                     |                      |
| 4. | «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենք<br>(ընդունվել է 28.12.1998թ., ուժը կորցրած է ճանաչվել 01.01.2018թ.) | 18-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երրորդ պարբերություն (2017 թվականի հունվարի 27-ի խմբագրությամբ) | 2. 2017 թվականի հունվարի 27-ի խմբագրությամբ «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի (ուժը կորցրել է) 18-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երրորդ պարբերությունը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                           | 12 մայիսի 2020 թվականի ՍԴՈ-1530     | 14 մայիսի 2020թ.     |
| 5. | «Գնումների մասին» ՀՀ օրենք<br>(ընդունվել է 16.12.2016թ.)                                                                    | 15-րդ հոդվածի 2-րդ մաս                                                                  | 1. «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 27 սեպտեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1661 | 30 սեպտեմբերի 2022թ. |
| 6. | «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենք<br>(ընդունվել է 14.04.1999թ.)                                | 40-րդ հոդվածի 1-ին մաս                                                                  | 2. «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որ գրավ դրված գույքի՝ արտադատական կարգով բռնագանձման արդյունքում գրավառուին անցնող սեփականության իրավունքի պետական գրանցման համար անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցում իրականացնող մարմին պետք է ներկայացվի նաև գրավադրված գույքի վրա արտադատական կարգով բռնագանձում տարածելու | 15 նոյեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1668  | 18 նոյեմբերի 2022թ.  |

|  |  |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                   |                    |
|--|--|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
|  |  |                        | <p>վերաբերյալ գրավառուի հստակ կամահայտնությունն արտահայտող բռնագանձման ծանուցումը հանձնված լինելու հանգամանքը հաստատող փաստաթուղթը:</p> <p><b>3.</b> «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետում տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:</p>                                                                                         |                                   |                    |
|  |  | 40-րդ հոդվածի 2-րդ մաս | <p><b>1.</b> «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որ նշված դրույթի իմաստով՝ ծանուցման փոստային առաքման անդորրագիրը փոստային առաքման գործընթացում կազմվող այն փաստաթուղթն է կամ փաստաթղթերի համակցությունը (անկախ փոստային առաքման շրջանակում տվյալ փաստաթղթին տրված անվանումից), որը հնարավորություն է տալիս հաստատել բռնագանձման ծանուցումը գրավատուին հանձնված լինելու հանգամանքը և այն հանձնելու օրը:</p> <p><b>2.</b> «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի</p> | 1 նոյեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1667 | 4 նոյեմբերի 2022թ. |

|    |                                                                                |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                   |                   |
|----|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------|
|    |                                                                                |                        | հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 2-րդ մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշմամբ տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                   |                   |
| 7. | <p><b>«Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 29.05.1996թ.)</b></p> | 32-րդ հոդվածի 2-րդ մաս | <p><b>3.</b> «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ մասն այնքանով, որքանով որ չի ամրագրում երեխային հոգեբուժական հաստատություն հոսպիտալացնելիս վերջինիս համաձայնության պարտադիր լինելն այն դեպքերում, եթե երեխայի տարիքը և հոգեկան առողջությունը թույլ են տալիս, որ վերջինս արտահայտի իր կամքը, ճանաչել Սահմանադրության 25-րդ և 37-րդ հոդվածներին <b>հակասող:</b></p> <p><b>6.</b> Հիմք ընդունելով Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 4-րդ կետը և 19-րդ մասը, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ սույն որոշման հրապարակման պահին «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, 8-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերը, «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 10-րդ մասը և «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ մասը Սահմանադրությանը</p> | 30 հունվարի 2020 թվականի ՍԴՈ-1504 | 1 փետրվարի 2020թ. |

|    |                                                                                                        |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                    |                     |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
|    |                                                                                                        |                        | <p><b>հակասող և անվավեր</b> ճանաչելն անխուսափելիորեն կառաջացնի այնպիսի ծանր հետևանքներ պետության և հանրության համար, որոնք կխաթարեն այդ պահին վիճարկվող դրույթների վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, այն է՝ կառաջանա իրավակարգավորման այնպիսի բաց, որը խոչընդոտ կդառնա անչափահասների և անգործունակ ճանաչված անձանց բժշկական օգնության և սպասարկման համար, սույն որոշմամբ Սահմանադրությանը <b>հակասող</b> ճանաչված դրույթների ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2020 թվականի հունիսի 1-ը՝ հնարավորություն տալով Ազգային ժողովին «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին», «Հոգեբուժական օգնության մասին» և «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների վերաբերելի իրավակարգավորումները համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:</p> |                                    |                     |
| 8. | <p><b>Զինվորական ծառայության և զինծառայողի կարգավիճակի մասին» օրենք (ընդունվել է 15.11.2017թ.)</b></p> | 40-րդ հոդվածի 3-րդ մաս | <p>1. «Զինվորական ծառայության և զինծառայողի կարգավիճակի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2 նոյեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1616  | 5 նոյեմբերի 2021թ.  |
| 9. | <p><b>«Կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասի համար՝ սահմանված կար-</b></p>                          |                        | <p>4. ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հուլիսի 23-ի «Կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասի համար՝ սահմանված կարգով պատասխանատու ճանաչված իրավաբանական անձի լուծարման կամ սնանկ ճանաչման դեպքում համապատասխան</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 30 նոյեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1618 | 3 դեկտեմբերի 2021թ. |



|     |                                                                                                                                                                                                                                   |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                     |                      |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------|
|     | գով պատասխանատու ճանաչված իրավաբանական անձի լուծարման կամ սնանկ ճանաչման դեպքում համապատասխան վճարների կապիտալացման և դրանք տուժողին վճարելու կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության թիվ 914 որոշում (ընդունվել է 23.07.2009թ.) |                        | վճարների կապիտալացման և դրանք տուժողին վճարելու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 914-Ն որոշմամբ ամրագրված իրավակարգավորումները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                     |                      |
| 10. | «Հիմնադրամների մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 26.12.2002թ.)                                                                                                                                                                         | 23-րդ հոդվածի 7-րդ մաս | <p>1.«Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 23-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 1-ին, 2-րդ պարբերությունները, 3-րդ պարբերության 1-ին կետը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Հիմնադրամների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 23-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 3-րդ պարբերության 2-րդ կետը և 4-րդ պարբերությունը՝ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների լուծարման համար դատարան դիմելու լիազորության մասով, ճանաչել Սահմանադրության 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 78-րդ հոդվածին <b>հակասող և անվավեր:</b></p> | 22 փետրվարի 2022 թվականի ՍԴՈ-1629   | 25 փետրվարի 2022թ.   |
| 11. | ՀՀ ամուսնության և ընտանիքի                                                                                                                                                                                                        | 40-րդ հոդված           | 1. Հայաստանի Հանրապետության ամուսնության և ընտանիքի օրենսգրքի (ուժը կորցրել է 2005 թվականի ապրիլի 19-ին) 40-րդ հոդվածը                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 26 դեկտեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1675 | 29 դեկտեմբերի 2022թ. |

|     |                                                                                                                                                                           |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                           |                         |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------|
|     | <b>օրենսգիրք<br/>(ուժի մեջ է մտել<br/>01.01.1970թ.<br/>ուժը կորցրած է<br/>ճանաչվել<br/>19.04.2005թ.)</b>                                                                  |                                                                         | համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որ ամուսնու կարգավիճակը վարչական դատավարությունում հայցվորի համար ինքնին «շահագրգիռ անձի» անփոփոխ կարգավիճակ չի երաշխավորում, եթե գործի փաստական հանգամանքները կամ կիրառելի իրավունքը բացառում է այն:<br>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ Դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է օրենքով սահմանված կարգով վերանայման: |                                           |                         |
| 12. | <b>ՀՀ<br/>աշխատանքային<br/>օրենսգիրք<br/>(ընդունվել է<br/>09.11.2004թ.)</b>                                                                                               | 236-րդ հոդված                                                           | 2. ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 236-րդ հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 30 նոյեմբերի<br>2021 թվականի<br>ՍԴՈ-1618  | 3 դեկտեմբերի<br>2021թ.  |
| 13. | <b>Հայաստանի<br/>Հանրապետության<br/>բնակչության<br/>սանիտարահամա-<br/>ճարակային<br/>անվտանգության<br/>ապահովման<br/>մասին ՀՀ օրենք<br/>(ընդունվել է<br/>16.11.1992թ.)</b> | 20.1-ին հոդ-<br>վածի 3-րդ մաս<br>22-րդ հոդվածի<br>3-րդ<br>պարբերություն | 1. «Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման մասին» օրենքի 20.1-ին հոդվածի 3-րդ մասը, 22-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերությունը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 23 դեկտեմբերի<br>2021 թվականի<br>ՍԴՈ-1621 | 27 դեկտեմբերի<br>2021թ. |
| 14. | <b>«ՀՀ դատական<br/>օրենսգիրք»<br/>ՀՀ<br/>սահմանադրական<br/>օրենք</b>                                                                                                      | 9-րդ հոդված                                                             | 1. «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքի 9-րդ հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 16 մարտի<br>2021 թվականի<br>ՍԴՈ-1585      | 18 մարտի<br>2021թ.      |
|     |                                                                                                                                                                           | 80-րդ հոդվածի                                                           | 1. «Հայաստանի Հանրապետության դատական                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 6 մայիսի                                  | 10 մայիսի               |

|     |                                                                                                                                                   |                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                   |                    |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
|     | <b>(ընդունվել է 07.02.2018թ.)</b>                                                                                                                 | 9-րդ մաս և 86-րդ հոդվածի 2-րդ մաս                | օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքի 80-րդ հոդվածի 9-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:<br><b>2.</b> «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքի 86-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                         | 2022 թվականի ՍԴՈ-1650             | 2022թ.             |
|     |                                                                                                                                                   | 81-րդ հոդվածի 5-րդ մաս                           | <b>1.</b> «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 81-րդ հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                               | 31 մարտի 2020 թվականի ՍԴՈ-1518    | 1 ապրիլի 2020թ.    |
|     |                                                                                                                                                   | 94-րդ հոդվածի 5-րդ մաս և 109-րդ հոդվածի 4-րդ մաս | <b>1.</b> «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքի 94-րդ հոդվածի 5-րդ մասը և 109-րդ հոդվածի 4-րդ մասը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                            | 10 հունիսի 2021 թվականի ՍԴՈ-1598  | 14 հունիսի 2021թ.  |
| 15. | <b>«ՀՀ դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենք (ընդունվել է 03.02.2021թ.)</b> |                                                  | <b>1.</b> Ազգային ժողովի կողմից 2021 թվականի փետրվարի 3-ին ընդունված՝ «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքը և «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» օրենքում լրացում և փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքը համապատասխանում են Սահմանադրությանը: | 15 հունիսի 2021 թվականի ՍԴՈ-1603  | 17 հունիսի 2021թ.  |
| 16. | <b>ՀՀ ընտանեկան օրենսգրք (ընդունվել է 09.11.2004թ.)</b>                                                                                           | 21-րդ հոդվածի «դ» կետ                            | <b>1.</b> Հայաստանի Հանրապետության ընտանեկան օրենսգրքի 21-րդ հոդվածի «դ» կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                              | 12 փետրվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1576 | 15 փետրվարի 2021թ. |
| 17. | <b>«ՀՀ ընտրական</b>                                                                                                                               | 90-րդ հոդվածի                                    | <b>1.</b> «Հայաստանի Հանրապետության ընտրական                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 22 մարտի                          | 25 մարտի           |

|     |                                                                                                                         |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                       |                     |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------|
|     | <p><b>օրենսգիրք»</b><br/> <b>սահմանադրական</b><br/> <b>օրենք</b><br/> <i>(ընդունվել է</i><br/> <i>25.05.2016թ.)</i></p> | 5-րդ մաս                         | <p>օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքի 90-րդ հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը Սահմանադրական դատարանի հետևյալ մեկնաբանությամբ, որ՝<br/> <b>Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուի՝ մինչև պատգամավորի լիազորություններն ստանձնելն ընտրված պատգամավորի նկատմամբ քրեական հետապնդում հարուցելու վերաբերյալ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում համաձայնություն տալու հարցի քննության և լուծման գործընթացում այդ անձանց ընտրվելու իրավունքի արդյունավետ պաշտպանության ապահովման առումով անհրաժեշտ է, որ՝</b><br/> ա) երաշխավորվի տվյալ գործընթացին անձի մասնակցությունը,<br/> բ) ապահովվի անձի լսված լինելու իրավունքը,<br/> գ) անձին ընձեռվի ընտրվելու իր իրավունքի սահմանափակումը հիմնավորող փաստաթղթերին և նյութերին ծանոթանալու, հարցեր տալու, առարկություններ ներկայացնելու, բացատրություններ տալու և միջնորդություններ ներկայացնելու հնարավորություն:</p> | 2022 թվականի<br>ՍԴՈ-1644              | 2022թ.              |
| 18. | <p><b>ՀՀ հարկային</b><br/> <b>օրենսգիրք</b><br/> <i>(ընդունվել է</i><br/> <i>04.10.2016թ.)</i></p>                      | 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 66-րդ կետ | <p>1. Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 66-րդ կետի առաջին նախադասությունը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p>2. Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 66-րդ կետի երկրորդ նախադասությունն այն մասով, որը</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 12 մայիսի<br>2020 թվականի<br>ՍԴՈ-1529 | 14 մայիսի<br>2020թ. |

|  |                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                   |                    |
|--|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
|  |                                   | <p>նախատեսում է հարկ վճարողների էլեկտրոնային փոստի հասցեին պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթուղթն ուղարկելու օրվան հաջորդող օրվանից ուժի մեջ մտնելու պահանջ՝ առանց այն ստանալու մասին էլեկտրոնային հավաստման, ճանաչել Սահմանադրության 50-րդ հոդվածին <b>հակասող</b>:</p> <p><b>3.</b> Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, ելնելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 68-րդ հոդվածի 19-րդ մասի պահանջներից, հաշվի առնելով, որ սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 66-րդ կետի երկրորդ նախադասության՝ Սահմանադրական դատարանի որոշման հրապարակման պահին Սահմանադրությանը <b>հակասող</b> ճանաչելը հարկային վարչարարության շրջանակում անխուսափելիորեն կառաջացնի այնպիսի ծանր հետևանքներ պետության կամ հանրության համար, որոնք կխաթարեն վերոհիշյալ դրույթի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, սույն որոշմամբ Սահմանադրությանը <b>հակասող</b> ճանաչված դրույթի ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2020 թվականի հուլիսի 31-ը՝ հնարավորություն տալով Ազգային ժողովին վիճարկվող իրավակարգավորումը համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:</p> |                                   |                    |
|  | 416-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետ | <p><b>1.</b> Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 19 փետրվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1577 | 22 փետրվարի 2021թ. |

|     |                                                                                                                          |                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                   |                    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
| 19. | <p><b>«ՀՀ ոստիկանության կարգապահական կանոնագիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 11.04.2005թ.)</b></p>           | 16.1-ին հոդվածի 1-ին մաս                                         | <p>2.«Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության կարգապահական կանոնագիրքը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16.1-ին հոդվածի 1-ին մասը՝ մինչև քրեական հետապնդումը դադարեցնելը ոստիկանության ծառայողի նոր պաշտոնի նշանակվելու բացարձակ արգելք, ինչպես նաև սեփական նախաձեռնությամբ ոստիկանության ծառայությունից ազատվելու արգելք նախատեսելու մասով, ճանաչել Սահմանադրության 29, 49, 66 և 78-րդ հոդվածներին <u>հակասող և անվավեր:</u></p>                                                                                                  | 25 փետրվարի 2020 թվականի ՍԴՈ-1507 | 27 փետրվարի 2020թ. |
| 20. | <p><b>«ՀՀ-ում ռազմական դրություն հայտարարելու մասին» Կառավարության թիվ 1586-Ն որոշում (ընդունվել է 27.09.2020թ.)</b></p> | 9.1-ին և 9.2-րդ կետեր                                            | <p>1. Կառավարության 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում ռազմական դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 1586-Ն որոշման հավելվածի 9.1-ին կետի՝ «դրանց արդյունավետությունը կասկածի տակ դնող կամ որևէ այլ կերպ արժեզրկող» բառակապակցությունը ճանաչել Սահմանադրության 42-րդ և 79-րդ հոդվածներին <u>հակասող և անվավեր:</u></p> <p>2. Կառավարության 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում ռազմական դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 1586-Ն որոշման հավելվածի 9.2-րդ կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> | 4 մայիսի 2021 թվականի ՍԴՈ-1592    | 7 մայիսի 2021թ.    |
| 21. | <p><b>«ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 17.05.2000թ.)</b></p>                   | 1-ին հոդվածի 4-րդ մաս (2017 թվականի հունվարի 27-ի խմբագրությամբ) | <p>1. 2017 թվականի հունվարի 27-ի խմբագրությամբ «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի 1-ին հոդվածի 4-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 12 մայիսի 2020 թվականի ՍԴՈ-1530   | 14 մայիսի 2020թ.   |

|     |                                                                       |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                    |                     |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
| 22. | <b>ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 05.12.2013թ.)</b> | 145-րդ հոդվածի 1-ին մաս                                   | 1. Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքի 145-րդ հոդվածի 1-ին մասն այնքանով, որքանով ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարանին լիազորություն չի վերապահում բավարարելու վերաքննիչ բողոքը՝ փոփոխելով վճռի պատճառաբանական մասը՝ առանց անդրադառնալու դրա եզրափակիչ մասին, ճանաչել Սահմանադրության 61-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 63-րդ հոդվածի 1-ին մասին և 75-րդ հոդվածին <b><u>հակասող և անվավեր:</u></b>                       | 2 մարտի 2021 թվականի ՍԴՈ-1579      | 3 մարտի 2021թ.      |
|     |                                                                       | 3-րդ հոդվածի 1.2-րդ մաս, 79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետ | 1. Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1.2-րդ մասը և 79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                    | 31 մայիսի 2022 թվականի ՍԴՈ-1654    | 3 հունիսի 2022թ.    |
|     |                                                                       | 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետ, 29-րդ գլուխ              | 1.Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետը, 29-րդ գլուխը և Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 223-րդ հոդվածը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                          | 23 փետրվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1578  | 25 փետրվարի 2021թ.  |
|     |                                                                       | 124-րդ հոդվածի 2-րդ մաս                                   | 1. ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ «Վիճարկվող վարչական ակտի իրավաչափությունը որոշվում է այդ ակտի ընդունմանն ուղղված վարչական վարույթում ձեռք բերված ապացույցների շրջանակում» դրույթը, նոր ապացույց ներկայացնելու առումով, կաշկանդում է միայն վիճարկվող ակտը կայացրած վարչական մարմնին:<br><br>2.«Սահմանադրական դատարանի մասին» | 1 դեկտեմբերի 2020 թվականի ՍԴՈ-1565 | 3 դեկտեմբերի 2020թ. |

|     |                                                                           |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                   |                    |
|-----|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
|     |                                                                           |                                                                                                                                                              | սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «Վիճարկվող վարչական ակտի իրավաչափությունը որոշվում է այդ ակտի ընդունմանն ուղղված վարչական վարույթում ձեռք բերված ապացույցների շրջանակում» դրույթը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշման առաջին կետում տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:                                                              |                                   |                    |
| 23. | <b>ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 09.02.2018թ.)</b> | 5-րդ հոդվածի 3-րդ մաս, 10-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 388-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 396-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ, 415-րդ հոդվածի 1-ին մաս և 423-րդ հոդվածի 2-րդ մաս | <p>1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 5-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 388-րդ հոդվածի 1-ին մասը, 396-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետը և 423-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:</p> <p>2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 415-րդ հոդվածի 1-ին մասն այնքանով, որքանով բացառում է վերաքննիչ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած, սակայն բողոքարկման ոչ ենթակա դատական ակտերի վերանայումը նոր հանգամանքներով, ճանաչել Սահմանադրության 61-րդ և 75-րդ հոդվածներին <b>հակասող և անվավեր:</b></p> | 27 հունվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1573 | 1 փետրվարի 2021թ.  |
|     |                                                                           | 6-րդ և 9-րդ հոդվածներ                                                                                                                                        | 1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 6-րդ և 9-րդ հոդվածները համապատասխանում են Սահմանադրությանն այն մեկնաբանմամբ, համաձայն որի՝ վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1 փետրվարի 2022 թվականի ՍԴՈ-1628  | 4 փետրվարի 2022 թ. |



|  |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                   |                    |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
|  |                                                                                                                                                                     | <p>մերժելու որոշումը՝ դրա հիմքում դրված եզրահանգման հետ մեկտեղ, պետք է պարունակի նաև դրան հանգեցրած պատճառաբանությունը:</p> <p>2.«Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 6-րդ և 9-րդ հոդվածները դիմողի նկատմամբ կիրառվել են սույն որոշմամբ տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:</p> |                                   |                    |
|  | 49-րդ հոդվածի 5-րդ մաս                                                                                                                                              | 1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 49-րդ հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 26 հունվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1572 | 29 հունվարի 2021թ. |
|  | 95-րդ հոդվածի 2-րդ մասում ամրագրված՝ «(...) կամ հասցեատիրոջ ծանուցման (հաշվառման) հասցեում նրա հետ համատեղ բնակվող կամ այդ հասցեում աշխատող չափահաս անձին» դրույթը, | 1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 95-րդ հոդվածի 2-րդ մասում ամրագրված՝ «(...) կամ հասցեատիրոջ ծանուցման (հաշվառման) հասցեում նրա հետ համատեղ բնակվող կամ այդ հասցեում աշխատող չափահաս անձին» դրույթը, ճանաչել Սահմանադրության 61 և 63-րդ հոդվածների 1-ին մասերին, 75-րդ հոդվածին <b>հակասող</b> :                                                                                                                                                                                                                        | 2 փետրվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1574  | 5 փետրվարի 2021թ.  |
|  | անձին» դրույթը                                                                                                                                                      | 2.«Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման օրենքով                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                   |                    |

|  |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                  |                   |
|--|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-------------------|
|  |                                                            | <p>սահմանված կարգով:</p> <p><b>3.</b> Հիմք ընդունելով Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 4-րդ կետը և 19-րդ մասը, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Սահմանադրական դատարանի որոշման հրապարակման պահին վիճարկվող դրույթը Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչելն անխուսափելիորեն կառաջացնի այնպիսի ծանր հետևանքներ հանրության համար, որոնք կխաթարեն այդ պահին տվյալ նորմատիվ իրավական ակտի դրույթի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, սույն որոշմամբ Սահմանադրությանը հակասող ճանաչված դրույթի ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2021 թվականի հունիսի 1-ը՝ հնարավորություն տալով Ազգային ժողովին Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի իրավակարգավորումները համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:</p> |                                  |                   |
|  | 119-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասեր և 391-րդ հոդվածի 1-ին մաս | <p><b>1.</b> Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 119-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:</p> <p><b>2.</b> Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 391-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ դատական ակտի բողոքարկման մեկամսյա ժամկետը հաշվարկման ենթակա է այդ ակտի հրապարակման</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2 փետրվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1575 | 5 փետրվարի 2021թ. |

|  |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                              |                      |  |
|--|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--|
|  |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | պահից այն դեպքում, երբ բողոքաբերը բողոքարկվող դատական ակտը ստացել կամ դրա ամբողջական տեքստն իր տրամադրության տակ է ունեցել (հասանելի է դարձել) օրենքով նախատեսված ժամկետում: |                      |  |
|  | 128-րդ հոդվածի 1-ին մաս և 134-րդ հոդվածի 2-րդ մաս                         | <p>1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 128-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p>2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 134-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p>                                                                                                                                      | 24 նոյեմբերի 2020 թվականի ՍԴՈ-1561                                                                                                                                           | 26 նոյեմբերի 2020թ.  |  |
|  | 182-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետ, 183-րդ հոդվածի 8-րդ մաս, 203-րդ հոդված | <p>1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 182-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p>2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 183-րդ հոդվածի 8-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p>3. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 203-րդ հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> | 10 մարտի 2020 թվականի ՍԴՈ-1515                                                                                                                                               | 12 մարտի 2020թ.      |  |
|  | 339-րդ հոդվածի 5-րդ մաս                                                   | 1. Քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ նշված դրույթը չի սահմանափակում Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները վիճարկելու իրավունքից հրաժարվելու վերաբերյալ Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակի հետ գրավոր համաձայնագիր չկնքած Կազմակերպության՝                                                        | 8 դեկտեմբերի 2020 թվականի ՍԴՈ-1571                                                                                                                                           | 11 դեկտեմբերի 2020թ. |  |

|     |                                                                    |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                           |                            |
|-----|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------|
|     |                                                                    | <p>կողմերի համար պարտադիր դարձած որոշումը դատական կարգով <b>ըստ էության</b> վիճարկելու իրավունքը:</p> <p><b>ՀԱՓ</b><br/>«Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մաս</p> | <p>կողմերի համար պարտադիր դարձած որոշումը դատական կարգով <b>ըստ էության</b> վիճարկելու իրավունքը:</p> <p>2. «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p>3.«Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ Քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 5-րդ մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշման առաջին կետում տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:</p> |                                           |                            |
| 24. | <p><b>ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք (ընդունվել է 05.05.1998թ.)</b></p> | <p>249-րդ հոդվածի 2-րդ մաս</p>                                                                                                                                                                      | <p>1. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի 2-րդ մասի առաջին պարբերությունը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որ գրավ դրված գույքի՝ արտադատական կարգով բռնագանձման արդյունքում գրավառուին անցնող սեփականության իրավունքի պետական գրանցման համար անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցում իրականացնող մարմին պետք է ներկայացվի նաև գրավադրված գույքի վրա</p>                                                            | <p>15 նոյեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1668</p> | <p>18 նոյեմբերի 2022թ.</p> |

|  |                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    |                     |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
|  |                                                                                                                | <p>արտադատական կարգով բռնագանձում տարածելու վերաբերյալ գրավառուի հստակ կամահայտնությունն արտահայտող բռնագանձման ծանուցումը հանձնված լինելու հանգամանքը հաստատող փաստաթուղթը:</p> <p><b>3.</b> «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետում տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:</p> |                                    |                     |
|  | 249-րդ հոդվածի 2-րդ մասի առաջին պարբերություն                                                                  | <p><b>1.</b> Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 249-րդ հոդվածի 2-րդ մասի առաջին պարբերությունը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 15 նոյեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1668 | 18 նոյեմբերի 2022թ. |
|  | 251-րդ հոդվածի 1-ին մաս (մինչև 2011 թվականի հունիսի 23-ի ՀՕ-233-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող խմբագրությամբ) | <p><b>1.</b> Քաղաքացիական օրենսգրքի 251-րդ հոդվածի 1-ին մասը (մինչև 2011 թվականի հունիսի 23-ի ՀՕ-233-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող խմբագրությամբ) համապատասխանում է Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ գրավի առարկան ի սեփականություն ընդունելը համարվում է գրավի առարկայի բռնագանձման և իրացման ավարտ, և այդ պահի դրությամբ պետք է կատարվեն գրավատուի ու գրավառուի միջև փոխհաշվարկները:</p> <p><b>2.</b> «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված</p>                                                                                                                    | 9 մարտի 2021 թվականի ՍԴՈ-1583      | 12 մարտի 2021թ.     |

|  |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                     |  |
|--|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--|
|  |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ Քաղաքացիական օրենսգրքի 251-րդ հոդվածի 1-ին մասը (մինչև 2011 թվականի հունիսի 23-ի ՀՕ-233-Ն օրենքի ուժի մեջ մտնելը գործող խմբագրությամբ) դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշման առաջին կետում տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ: |                     |  |
|  | 317-րդ հոդվածի 2-րդ մաս և 337-րդ հոդվածի 1-ին մաս | <p>1. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 317-րդ հոդվածի 2-րդ մասը և 337-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում են Սահմանադրությանը՝ այն մեկնաբանմամբ, համաձայն որի՝ «պարտավոր էր իմանալ» կամ «պետք է իմացած լիներ» հասկացությունները վերաբերում են այն իրավիճակներին, երբ քաղաքացիական շրջանառության սովորական պայմաններում անձը ողջամիտ ուշադրության դեպքում կիմանար իր իրավունքի ենթադրյալ խախտման մասին:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 317-րդ հոդվածի 2-րդ մասը և 337-րդ հոդվածի 1-ին մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել են սույն որոշմամբ տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:</p> | 28 սեպտեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1611                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1 հոկտեմբերի 2021թ. |  |
|  | 477-րդ հոդված                                     | 1. Քաղաքացիական օրենսգրքի 477-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ մինչև առավաճառքի պայմանագրի կատարումը ծագած                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 10 մարտի 2020 թվականի ՍԴՈ-1514                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 12 մարտի 2020թ.     |  |

|  |  |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                    |                     |
|--|--|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
|  |  |                                     | <p>հիմքերով երրորդ անձանց կողմից գնորդից ապրանքն առգրավվելու դեպքը պետք է ներառի նաև ժամանակավոր առգրավման դեպքերը:</p> <p><b>2.</b> «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ Քաղաքացիական օրենսգրքի 477-րդ հոդվածի 1-ին մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է այլ մեկնաբանությամբ:</p> |                                    |                     |
|  |  | 1086-րդ հոդված                      | <b>1.</b> ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1086-րդ հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 30 նոյեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1618 | 3 դեկտեմբերի 2021թ. |
|  |  | 1087.2-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասեր | <p><b>1.</b> Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.2-րդ հոդվածի 7-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p> <p><b>2.</b> Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.2-րդ հոդվածի 8-րդ մասի «բացառիկ դեպքերում» բառակապակցությունը ճանաչել Սահմանադրության 61-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 78 և 79-րդ հոդվածներին <b><u>հակասող և անվավեր:</u></b></p>                                                                                           | 3 մարտի 2020 թվականի ՍԴՈ-1513      | 6 մարտի 2020թ.      |
|  |  | 1087.2-րդ հոդվածի 9-րդ մաս          | <b>1.</b> Քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.2-րդ հոդվածի 9-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 16 հունիսի 2020 թվականի ՍԴՈ-1545   | 17 հունիսի 2020թ.   |
|  |  | 1226-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետ  | <b>1.</b> ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1226-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ փաստացի տիրապետման կամ կառավարման, այդ թվում՝ իր հաշվին գույքը պահպանելու ծախսեր կատարելու                                                                                                                                                                                                                                 | 12 հուլիսի 2022 թվականի ՍԴՈ-1660   | 15 հուլիսի 2022թ.   |

|     |                                                                                |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                    |                     |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
|     |                                                                                |                                                                          | միջոցով, ժառանգության ընդունման եղանակը կիրառելի է ինչպես ըստ օրենքի, այնպես էլ ըստ կտակի ժառանգության դեպքում:                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                    |                     |
|     |                                                                                |                                                                          | 2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1226-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշմամբ տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ: |                                    |                     |
| 25. | <b>«ՀՀ քաղաքացիության մասին» օրենք</b><br><u>(ընդունվել է 06.11.1995թ.)</u>    | Մինչև 08.12.2011թ. ՀՕ-319-Ն խմբագրությունը գործած 17-րդ հոդվածի 1-ին մաս | 1. «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության մասին» օրենքի՝ մինչև 08.12.2011 թ. ՀՕ-319-Ն խմբագրությունը գործած 17-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                      | 22 նոյեմբերի 2022 թվականի ՍԴՈ-1669 | 24 նոյեմբերի 2022թ. |
| 26. | <b>ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք</b><br><u>(ընդունվել է 01.07.1998թ.)</u> | 93-րդ հոդվածի 3-րդ մաս                                                   | 1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 93-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1 դեկտեմբերի 2020 թվականի ՍԴՈ-1564 | 3 դեկտեմբերի 2020թ. |
|     |                                                                                | 185-րդ հոդվածի 5-րդ մասի առաջին նախադասություն                           | 1. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 185-րդ հոդվածի 5-րդ մասի առաջին նախադասությամբ ամրագրված դրույթը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                     | 9 մարտի 2021 թվականի ՍԴՈ-1584      | 12 մարտի 2021թ.     |
|     |                                                                                | 284-րդ հոդվածի 6-րդ մաս                                                  | 1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 284-րդ հոդվածի 6-րդ մասի երկրորդ նախադասությունը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝                                                                                                                                                                                                         | 28 ապրիլի 2020 թվականի ՍԴՈ-1526    | 30 ապրիլի 2020թ.    |



|  |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                   |                                |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------|
|  |                                                                                     | <p>դատարանի կողմից օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման իրականացման անհրաժեշտությունը հիմնավորող նյութերը օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմինն վերադարձնելը չպետք է խոչընդոտի այդ նյութերը վերաքննիչ բողոք բերելու իրավունք ունեցող անձին և վերաքննիչ դատարանին տրամադրելուն՝ միաժամանակ ապահովելով պետական, ծառայողական և օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիքի պահպանումը:</p>                                                                                                |                                                   |                                |
|  | <p><b>ՀԱՓ</b><br/>287-289-րդ<br/>հոդվածներ,<br/>385-րդ<br/>հոդվածի 2-րդ<br/>մաս</p> | <p><b>2.</b> Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 287-288-րդ հոդվածներն այն մասով, որով դրանցով նախատեսված կանոնները կիրառելի են օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու թույլտվություն տալու մասին դատարանի որոշումների բողոքարկման և ստուգման նկատմամբ, համապատասխանում են Սահմանադրությանը:</p> <p><b>3.</b> Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 385-րդ հոդվածի 2-րդ մասը և 289-րդ հոդվածը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:</p> |                                                   |                                |
|  | <p>397-րդ<br/>հոդվածի 2-րդ<br/>մաս</p>                                              | <p><b>1.</b> ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 397-րդ հոդվածի 2-րդ մասով ամրագրված իրավակարգավորումը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ նշված դրույթով նախատեսված լիազորությունն իրականացնելիս վերաքննիչ դատարանը պետք է ապահովի անձի՝ մեղադրանքից պաշտպանվելու իրավունքի արդյունավետ իրացման իրավական հնարավորություն:</p>                                                                                                                       | <p>17 նոյեմբերի<br/>2020 թվականի<br/>ՍԴՈ-1559</p> | <p>20 նոյեմբերի<br/>2020թ.</p> |

|     |                                                        |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                 |                  |
|-----|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------|
| 27. | <b>ՀՀ քրեական օրենսգիրք (ընդունվել է 18.04.2003թ.)</b> | 137.1-ին հոդված                                                                                                                                                                                                                  | 1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 137.1-ին հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 29 ապրիլի 2022 թվականի ՍԴՈ-1646 | 2 մայիսի 2022թ.  |
|     |                                                        | 300.1-ին հոդված                                                                                                                                                                                                                  | 1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 300.1-ին հոդվածը ճանաչել Սահմանադրության 78 և 79-րդ հոդվածներին <b><u>հակասող և անվավեր:</u></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 26 մարտի 2021 թվականի ՍԴՈ-1586  | 29 մարտի 2021թ.  |
|     |                                                        | 353.1-ին հոդված<br><br><b><u>ՀԱՓ</u></b><br>«Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 3-րդ | 1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 353.1-ին հոդվածը և «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:<br><br>2. «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ դրանով նախատեսված սահմանափակումներն ընտանիքում բռնություն գործադրած անձի նկատմամբ կարող են կիրառվել միայն այն դեպքում, երբ հաշվի են առնվել նրա բնակության համար անհրաժեշտ այլ վայրի մատչելիությունը, ինչպես նաև ընտանիքում բռնության ենթարկված անձին և նրա խնամքի տակ գտնվող անձանց անվտանգ այլ վայր տեղափոխելու հնարավորությունը և նպատակահարմարությունը: | 14 ապրիլի 2020 թվականի ՍԴՈ-1522 | 16 ապրիլի 2020թ. |

|     |                                                                      |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    |                     |
|-----|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
|     |                                                                      | կետեր                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    |                     |
| 28. | <b>ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 01.07.1998թ.)</b> | 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ | <p>1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը այն մեկնաբանությամբ, որ՝</p> <p>ա) քննիչի, դատախազի, դատարանի՝ վարույթի կասեցման հայեցողական լիազորությունից չի բխում քրեական հետապնդման անձեռնմխելիությամբ պատգամավորին տրվող պաշտպանության հաղթահարման հարցով Ազգային ժողովին դիմելու իրավասու մարմնի՝ գլխավոր դատախազի հայեցողական լիազորությունը,</p> <p>բ) պատգամավորին անձեռնմխելիությամբ տրվող պաշտպանությունը հաղթահարված չլինելու պարագայում քրեական վարույթը չկասեցնելը որևէ կերպ չի նշանակում (ենթադրում) վարույթն իրականացնող մարմնի լիազորություն՝ կատարելու գործողություններ (կայացնելու որոշումներ), որոնք ուղղակիորեն ներազդում են պատգամավորին անձեռնմխելիությամբ տրվող պաշտպանության վրա,</p> <p>գ) անազատության մեջ գտնվող պատգամավորի կարգավիճակ չունեցող անձը պատգամավորի կարգավիճակ ձեռք բերելու պահից, բացառությամբ Սահմանադրության 96-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերի, չի կարող պահվել անազատության մեջ: Պատգամավորի կարգավիճակ ձեռք բերելու պահից անձը, բացառությամբ Սահմանադրության 96-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված դեպքերի, չի կարող զրկվել ազատությունից այլ կերպ, քան Ազգային ժողովի համաձայնությամբ:</p> | 7 դեկտեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1619 | 9 դեկտեմբերի 2021թ. |
|     |                                                                      | 295-րդ հոդվածի                   | 2. Հայաստանի Հանրապետության քրեական                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                    |                     |

|     |                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                   |                   |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------|
|     |                                                                                                                             | 1-ին մասի երկրորդ պարբերություն                                                                                                                                                                            | դատավարության օրենսգրքի 295-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ պարբերությունը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                   |                   |
| 29. | <b>«ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 22.01.2020թ.)</b> | 1-ին հոդվածի 2-րդ կետ                                                                                                                                                                                      | <b>1.</b> Ազգային ժողովի կողմից 2020 թվականի հունվարի 22-ին ընդունված՝ «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 1-ին հոդվածի 2-րդ կետը ճանաչել Սահմանադրության 61-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 75, 78 և 79-րդ հոդվածներին <b>հակասող:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 18 հունիսի 2020 թվականի ՍԴՈ-1546  | 22 հունիսի 2020թ. |
| 30. | <b>«Հոգեբուժական օգնության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 25.05.2004թ.)</b>                                                   | 6-րդ հոդվածի 10-րդ մասի, 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի, 15 և 16-րդ հոդվածների, 19-րդ հոդվածի 2, 3 և 4-րդ մասերի, 22-րդ հոդվածի 1-ին մասի, նույն օրենքի հավելվածի 6-րդ բաժնի 4-րդ կետի 2-րդ պարբերություն | <b>2.</b> «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 10-րդ մասն այնքանով, որքանով պատշաճորեն չի ապահովում հոգեկան խանգարում ունեցող երեխայի՝ հոգեկան անձեռնմխելիության հիմնական իրավունքը, երբ երեխայի տարիքը և հոգեկան խանգարման բնույթը թույլ են տալիս, որ վերջինս արտահայտի իր կամքը և գիտակցի իր նկատմամբ կատարվող բժշկական միջամտության բնույթը և հետևանքները, ճանաչել Սահմանադրության 25-րդ և 37-րդ հոդվածներին <b>հակասող:</b><br><br><b>5.</b> «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերը, 15 և 16-րդ հոդվածները, 19-րդ հոդվածի 2, 3 և 4-րդ մասերը, 22-րդ հոդվածի 1-ին մասը և հիշյալ օրենքի հավելվածի 6-րդ բաժնի 4-րդ կետի երկրորդ պարբերությունը <b>համապատասխանում են</b> Սահմանադրությանն այն մեկնաբանությամբ, որ հոգեկան խանգարումով անձին բժշկական միջամտության ենթարկելու | 30 հունվարի 2020 թվականի ՍԴՈ-1504 | 1 փետրվարի 2020թ. |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
|  |  | <p>գործընթացի շրջանակներում անձի համաձայնությունն ստանալը պետք է լինի նախապատվելի:</p> <p><b>6.</b> Հիմք ընդունելով Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 4-րդ կետը և 19-րդ մասը, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ սույն որոշման հրապարակման պահին «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, 8-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերը, «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 10-րդ մասը և «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ մասը Սահմանադրությանը <b>հակասող և անվավեր</b> ճանաչելն անխուսափելիորեն կառաջացնի այնպիսի ծանր հետևանքներ պետության և հանրության համար, որոնք կխաթարեն այդ պահին վիճարկվող դրույթների վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, այն է՝ կառաջանա իրավակարգավորման այնպիսի բաց, որը խոչընդոտ կդառնա անչափահասների և անգործունակ ճանաչված անձանց բժշկական օգնության և սպասարկման համար, սույն որոշմամբ Սահմանադրությանը <b>հակասող</b> ճանաչված դրույթների ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2020 թվականի հունիսի 1-ը՝ հնարավորություն տալով Ազգային ժողովին «Բնակչության բժշկական օգնության և</p> |  |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                    |                     |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                              | սպասարկման մասին», «Հոգեբուժական օգնության մասին» և «Երեխայի իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների վերաբերելի իրավակարգավորումները համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                    |                     |
| 31. | «Ձեռնարկությունների, հիմնարկների ու կազմակերպությունների (անկախ սեփականության ձևից) աշխատողներին աշխատանքային պարտականությունների կատարման հետ կապված խեղման, մասնագիտական հիվանդության և առողջության այլ վնասման հետևանքով պատճառված վնասի փոխհատուցման կարգի մասին կանոնները հաստատելու մասին» ՀՀ Կառավարության թիվ 579 որոշում (ընդունվել է 15.11.1992թ.) |                              | 3. ՀՀ կառավարության 1992 թվականի նոյեմբերի 15-ի «Ձեռնարկությունների, հիմնարկների ու կազմակերպությունների (անկախ սեփականության ձևից) աշխատողներին աշխատանքային պարտականությունների կատարման հետ կապված խեղման, մասնագիտական հիվանդության և առողջության այլ վնասման հետևանքով պատճառված վնասի փոխհատուցման կարգի մասին կանոնները հաստատելու մասին» թիվ 579 որոշմամբ ամրագրված իրավակարգավորումները համապատասխանում են Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ մինչև ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հուլիսի 22-ի թիվ 1094-Ն որոշմամբ կատարված փոփոխությունն ուժի մեջ մտնելը աշխատանքային պարտականությունների կատարման հետ կապված խեղման, մասնագիտական հիվանդության և առողջության այլ վնաս կրած անձինք կազմակերպության գործունեության դադարեցման դեպքում կապիտալացված միջոցների բացակայության կամ անբավարար լինելու պարագայում պահպանում են պետական բյուջեի հաշվին փոխհատուցում ստանալու իրավունքը: | 30 նոյեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1618 | 3 դեկտեմբերի 2021թ. |
| 32. | «Ոստիկանությունում                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ | 1.«Ոստիկանությունում ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 39-րդ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 18 փետրվարի 2020 թվականի           | 21 փետրվարի 2020թ.  |

|     |                                                                                                                                                        |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                   |                     |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------|
|     | <b>Ծառայության մասին»</b><br><b>ՀՀ օրենք</b><br><b>(ընդունվել է 03.07.2002թ.)</b>                                                                      | կետ                                           | հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետը՝ ոստիկանության ծառայողի համար ինքնին որևէ կրոնական կազմակերպությանն անդամակցելու և անդամակցության համար վարքագծի կոնկրետ դրսևորումներով չպայմանավորված բացարձակ արգելք սահմանելու մասով, ճանաչել Սահմանադրության 41-րդ հոդվածին և 45-րդ հոդվածին <b>հակասող և անվավեր:</b>                                                                                                                                                      | ՍԴՈ-1506                          |                     |
|     |                                                                                                                                                        | 43-րդ հոդվածի 9-րդ մասի երկրորդ պարբերություն | 1. «Ոստիկանությունում ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 43-րդ հոդվածի 9-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը՝ ոստիկանության ծառայողի նկատմամբ բացառապես քրեական հետապնդում հարուցելու (իրականացնելու) փաստով պայմանավորված՝ լիազորությունները կասեցնելու, ինչպես նաև ոստիկանության ծառայողի աշխատավարձի վճարման ժամկետային սահմանափակում նախատեսելու մասով, ճանաչել Սահմանադրության 29, 49, 66, 78 և 79-րդ հոդվածներին <b>հակասող և անվավեր:</b> | 25 փետրվարի 2020 թվականի ՍԴՈ-1507 | 27 փետրվարի 2020թ.  |
| 33. | <b>«Պաշտոնատար անձանց գործունեության ապահովման, սպասարկման և սոցիալական երաշխիքների մասին»</b><br><b>ՀՀ օրենք</b><br><b>(ընդունվել է 04.02.2014թ.)</b> | 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետ               | 1.«Պաշտոնատար անձանց գործունեության ապահովման, սպասարկման և սոցիալական երաշխիքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                              | 29 հունիսի 2021 թվականի ՍԴՈ-1605  | 01 հուլիսի 2021թ.   |
|     |                                                                                                                                                        | 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետ               | «Պաշտոնատար անձանց գործունեության ապահովման, սպասարկման և սոցիալական երաշխիքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                | 9 նոյեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1617 | 12 նոյեմբերի 2021թ. |
| 34. | <b>«Պետական կենսաթոշակների</b>                                                                                                                         | 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ                  | 1.«Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետը՝ դատավորի                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2 մարտի 2021 թվականի              | 4 մարտի 2021թ.      |

|     |                                                                                                 |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                       |                     |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------|
|     | <b>մասին»<br/>ՀՀ օրենք<br/>(ընդունվել է<br/>22.12.2010թ.)</b>                                   | կետ՝<br>դատավորի<br>մասով  | մասով,<br>համապատասխանում է<br>Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ՍԴՈ-1580                              |                     |
| 35. | <b>«Պետական<br/>տուրքի մասին»<br/>ՀՀ օրենք<br/>(ընդունվել է<br/>27.12.1997թ.)</b>               | 9-րդ և 9.1-ին<br>հոդվածներ | 1. «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ և 9.1-ին հոդվածները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1 հուլիսի 2022<br>թվականի<br>ՍԴՈ-1655 | 4 հուլիսի<br>2022թ. |
| 36. | <b>«Սահմանադրա-<br/>կան դատարանի<br/>մասին»<br/>ՀՀ օրենք<br/>(ընդունվել է<br/>17.01.2018թ.)</b> | 69-րդ հոդվածի<br>11-րդ մաս | 1. «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 11-րդ մասն այն մասով, որ չի նախատեսում այն անձանց նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտերի՝ նոր հանգամանքի հիմքով վերանայում, որոնք դատական պաշտպանության միջոցներն սպառել են Սահմանադրական դատարանում այլ անձի դիմումը մուտքագրվելուց հետո, սակայն նրանց նկատմամբ կիրառված նորմատիվ իրավական ակտի դրույթի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ այլ անձի դիմումի հիման վրա Սահմանադրական դատարանում գործի դատաքննություն սկսելու օրվա կամ այդ հարցի վերաբերյալ Սահմանադրական դատարանի որոշման հրապարակման օրվա դրությամբ լրացած չի եղել նրանց կողմից Սահմանադրական դատարան դիմում ներկայացնելու համար սահմանված վեցամսյա ժամկետը, ճանաչել Սահմանադրության 61-րդ և 63-րդ հոդվածներին <b>հակասող և անվավեր:</b> | 29 մարտի 2022<br>թվականի<br>ՍԴՈ-1645  | 30 մարտի<br>2022թ.  |
|     |                                                                                                 | 62-րդ հոդվածի<br>9-րդ մաս  | «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 62-րդ հոդվածի 9-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 15 մարտի 2022<br>թվականի<br>ՍԴՈ-1639  | 17 մարտի<br>2022թ.  |



|     |                                                                |                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                     |                      |
|-----|----------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------|
| 37. | <b>«Սնանկության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 25.12.2006թ.)</b> | 20.1-ին հոդված                  | 1.«Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 20.1-ին հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 23 սեպտեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1610 | 27 սեպտեմբերի 2021թ. |
|     |                                                                | 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետ | 2. «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 26 հունվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1572   | 29 հունվարի 2021թ.   |
|     |                                                                | 47-րդ հոդվածի 2-րդ մաս          | <p>1.«Սնանկության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 47-րդ հոդվածի 2-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են Սահմանադրությանն այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի՝ դրանք արգելք չեն հանդիսանում պարտապանի դատական պաշտպանության և արդար դատաքննության իրավունքների իրացման համար:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 69-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, քանի որ «Սնանկության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 47-րդ հոդվածի 2-րդ մասը դիմողի նկատմամբ կիրառվել է սույն որոշման առաջին կետում տրված մեկնաբանությունից տարբերվող մեկնաբանությամբ:</p> | 26 մայիսի 2020 թվականի ՍԴՈ-1542     | 27 մայիսի 2020թ.     |
|     |                                                                | 80-րդ հոդված                    | 1. «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 80-րդ հոդվածը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 14 սեպտեմբերի 2021 թվականի ՍԴՈ-1609 | 16 սեպտեմբերի 2021թ. |
| 38. | <b>Վարչական իրավախախ-</b>                                      | 182.5-րդ հոդվածի 5-7-           | 3.Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 182.5-րդ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4 մայիսի 2021 թվականի               | 7 մայիսի 2021թ.      |

|     |                                                                      |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                   |                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------|
|     | <b>տումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք (ընդունվել է 06.12.1985թ.)</b>   | րդ մասեր<br><br><b>ՀԱՓ</b><br>13-րդ և 14-րդ մասեր                         | հոդվածի 5-7-րդ մասերը, դրանց հետ փոխկապակցված 13-րդ և 14-րդ մասերը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ՍԴՈ-1592                          |                    |
|     |                                                                      | 223-րդ հոդված                                                             | <b>1.</b> Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետը, 29-րդ գլուխը և Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 223-րդ հոդվածը համապատասխանում են Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 23 փետրվարի 2021 թվականի ՍԴՈ-1578 | 25 փետրվարի 2021թ. |
|     |                                                                      | 287-րդ հոդվածի 2-րդ մաս                                                   | <b>2.</b> Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 287-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 31 մայիսի 2022 թվականի ՍԴՈ-1654   | 3 հունիսի 2022թ.   |
| 39. | <b>«Տեղական հանրաքվեի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 13.06.2018թ.)</b> | 4-րդ հոդվածի 1.1-ին մաս,<br>6-րդ հոդվածի 2-րդ մաս և 8-րդ հոդվածի 1-ին մաս | <b>1.</b> «Տեղական հանրաքվեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածի 1.1-ին մասը, 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասն այնքանով, որքանով չեն ապահովում համայնքների միավորման կամ բաժանման հարցի վերաբերյալ համայնքի կարծիքը տեղական հանրաքվեի միջոցով արտահայտելու իրավունքի արդյունավետ իրականացման համար օրենսդրական անհրաժեշտ կազմակերպական կառուցակարգեր և ընթացակարգեր, ճանաչել Սահմանադրության 179-րդ հոդվածի 1-ին մասին և 190-րդ հոդվածին <b>հակասող և անվավեր:</b><br><br><b>2.</b> «Տեղական հանրաքվեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ նույն օրենքի 7.1-ին հոդվածով սահմանված կարգով նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցչի կողմից տեղական հանրաքվեի դրվող հարցն ստանալուց | 14 մայիսի 2021 թվականի ՍԴՈ-1593   | 17 մայիսի 2021թ.   |

|     |                                                                                                                  |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                    |                      |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|----------------------|
|     |                                                                                                                  |                        | <p>հետո տեղական հանրաքվեի նշանակումն անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայության հիմքով համայնքի ղեկավարի կողմից մերժման ենթակա լինելու մասով, ճանաչել Սահմանադրության 179-րդ հոդվածի 1-ին մասին և 190-րդ հոդվածին <b>հակասող և անվավեր:</b></p> <p><b>3.</b> «Տեղական հանրաքվեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված նույն օրենքի 13-րդ հոդվածի 3-րդ մասը՝ համայնքի բյուջեում համայնքների միավորման կամ բաժանման հարցով տեղական հանրաքվե նախապատրաստելու և անցկացնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայության կամ այդ միջոցների անբավարարության դեպքում համապատասխան ծախսերը պետական բյուջեի միջոցների հաշվին կատարելը չնախատեսելու մասով, ճանաչել Սահմանադրության 179-րդ հոդվածի 1-ին մասին և 190-րդ հոդվածին <b>հակասող և անվավեր:</b></p> |                                    |                      |
| 40. | <p><b>«Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին»</b><br/> <b>ՀՀ օրենք</b><br/> <i>(ընդունվել է 17.06.2008թ.)</i></p> | 16-րդ հոդվածի 1-ին մաս | <p><b>2.</b> «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է Սահմանադրությանը:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 8 դեկտեմբերի 2020 թվականի ՍԴԴ-1571 | 11 դեկտեմբերի 2020թ. |